

Checklista för undersökning av assistansmiljön 2014

Personlig assistans

Medlem: _____ Servicegarant: _____

Datum: _____

Assistenter som medverkat: _____

_____

_____

Ansvarig rådgivare/servicegrupp: _____

Brukarkooperativet JAG

Box 16145, 103 23 Stockholm • Tel: 08-789 30 00 • Fax: 08-20 20 85

E-post: kooperativet@jag.se • Hemsida: www.jag.se

Att arbeta med checklistan

Inom Brukarkooperativet JAG ska den personliga assistansen utföras i en miljö som är god, sund och säker för både medlemmen och den personliga assistenten. Genom att använda begreppet "assistansmiljö" vill vi klargöra att både medlemmens upplevelse av sin service och assistentens upplevelse av sina arbetsförhållanden är viktiga.

Speciellt för den personliga assistentens arbete är, att arbetsplatsen är tillsammans med en person som har frihet att välja var han eller hon vid olika tidpunkter ska befinna sig. Det gör att den personliga assistentens inte har en i förväg bestämd fysisk arbetsplats, utan arbetet utförs i de mest skilda miljöer. Arbetet med assistansmiljön måste anpassas till dessa speciella förutsättningar.

En annan viktig aspekt är att arbetet som personlig assistent utförs i medlemmens hela livssituation. Det kan ofta vara i medlemmens hem, i samband med familjeliv och i andra privata relationer. Därför måste arbetet med assistansmiljön göras med stor respekt för medlemmens självbestämmande över sitt liv. De flesta medlemmar i JAG utövar sitt självbestämmande med stöd av legal företrädare, d v s föräldrar eller god man. Det handlar ofta om att försöka finna problemlösningar som möter assistentens krav på en god arbetsmiljö utan att kränka medlemmens (och närståendes) självbestämmande och integritet.

Arbetsgivaren har ansvaret för de anställdas arbetsmiljö enligt arbetsmiljölagen. I Brukarkooperativet JAG har arbetsmiljöarbetet delegerats från kooperativets styrelse till servicegaranterna, som har närmare kunskap om medlemmens situation och personliga assistans. Det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) går ut på att kartlägga brister och risker i arbetsmiljön, och att vidta de åtgärder som behövs för att förebygga sjukdom och skada i arbetet. Lagen ålägger också de anställda ett ansvar för en god arbetsmiljö. Det innebär att de anställda ska samverka med arbetsgivaren för att förbättra arbetsmiljön. I Brukarkooperativet JAG ska servicegarant, medlem och personliga assistenter kontinuerligt samarbeta för att skapa goda assistansförhållanden.

Checklistan är tänkt att vara ett hjälpmedel för medlemmen, servicegaranten och de personliga assistenterna i arbetet med assistansmiljön. Med checklistan som utgångspunkt kan brister i miljön uppmärksammas, och åtgärder/lösningar tas fram. Medlemmen med sin servicegarant och personliga assistenter ska gå igenom frågorna i checklistan och diskutera kring dem. Servicegaranten avgör om samrådet med de personliga assistenterna ska göras tillsammans eller enskilt. Det viktiga är att alla anställda ska ha möjlighet att medverka i arbetet med assistansmiljön. Servicegaranten lyssnar, diskuterar och fyller i det som framkommit och behöver åtgärdas.

Checklistan ska gås igenom minst en gång per år, eller oftare om det behövs. Ange på framsidan vilka som deltagit vid genomgången.

Servicegaranten behåller ett exemplar av checklistan för uppföljning. Ett exemplar skickas till JAGs kansli där den utgör kooperativets handlingsplan.

Checklistan ställer frågor om några av de vanligaste assistansmiljöproblemen. Men det är inte alls säkert att alla frågor passar i varje medlems assistans. Stryk frågor som ni inte tycker är relevanta för er! Lägga till frågor som ni tycker saknas i listan!

JAGs rådgivare på kansliet eller regionalt finns till ert stöd vid frågor om checklistan. Kontakta gärna dem om något är oklart, om ni vill resonera kring frågor om assistansmiljön eller om kooperativets hjälp behövs att genomföra någon åtgärd.

Checklista för undersökning av assistansmiljön

Personlig assistans

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
ORGANISATION			
1. Vet varje personlig assistent vem som har arbetsgivaransvaret? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
2. Vet varje personlig assistent vem som är arbetsledare? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
3. Finns rutiner för introduktion av nyanställda? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
4. Är dessa rutiner skriftliga? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

FYSISK ASSISTANSMILJÖ			
Medlemmens hem			
5. Är miljön anpassad till medlemmen? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
6. I de fall medlemmen har lyfthjälpmiddel eller andra hjälpmedel, används de? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
7. Upplever såväl medlem som servicegarant och assistent att varje assistent har tillräckliga kunskaper om medlemmens behov för att kunna ge säker assistans vid lyft och förflyttningar? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
8. Är miljön utformad så att den ger goda arbetsställningar för assistent och medlem, t ex i kök och badrum? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
9. Använder varje personlig assistent skor eller tofflor med halkfria sulor under arbetet för att undvika halkolyckor? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
10. Finns det behov av andra åtgärder för halkskydd? Nej ☐ Ja ☐ ➔ ➔			
11. Är elinstallationer säkra och i bra skick? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
12. Har varje personlig assistent fått tillräckliga instruktioner om användningen av hushållsmaskiner och annan teknisk utrustning, och följs de? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
13. Är alla i assistansen införstådda med hur medlemmen vill städa och sköta sitt hem? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
14. Har servicegaranten kunskap om ev allergier hos assistenter och medlem? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
15. Tas hänsyn till ev allergirisker för medlem eller assistenter vid planering av assistans? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
16. Är det klart angivet om de personliga assistenterna får röka eller inte, och i så fall var och när rökning är tillåten? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
Andra miljöer			
17. Fungerar assistansen bra i andra miljöer där medlemmen ofta vistas (t ex skola, korttidshem, daglig verksamhet)? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
18. Görs tillräckliga förberedelser inför assistans i andra, icke anpassade miljöer (t ex resor, fritid)? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

PSYKOSOCIAL ASSISTANSMILJÖ			
19. Känner sig varje personlig assistent helt klar över sin yrkesroll och sina arbetsuppgifter? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
20. Upplever varje assistent att de kan få stöd och uppmuntran om arbetet känns besvärligt? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
21. Genomförs utvecklings- och/eller planeringssamtal regelbundet (minst en gång per år)? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
22. Fungerar samarbete och information mellan arbetsgivare, medlem/företrädare, servicegarant och personliga assistenter tillfredsställande? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
23. Har medlem, servicegarant och personliga assistenter kunskap om vad kränkande särbehandling (mobbing) och sexuella trakasserier innebär och vart man vänder sig om man anser sig utsatt för sådan kränkning i samband med assistansen? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
24. Har medlem, servicegarant och personliga assistenter kunskap om och vart man vänder sig om man anser sig utsatt för våld och hot i samband med assistansen? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
25. Finns det behov av utbildning/fortbildning eller handledning i frågor som rör medlemmens personliga assistans? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
26. Har medlem, servicegarant och personlig assistent kunskap om hur man rapporterar missförhållanden (Lex Sarah)? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

BEREDSKAP FÖR NÖDSITUATIONER <i>i medlemmens hem och andra ställen där han/hon ofta befinner sig</i>			
27. Finns utrymningsplaner för nödsituationer, t ex brand? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
28. Om det finns nödutgångar, är de fria från hinder? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
29. Finns telefonnummer till SOS Alarm, brandkår och läkare lätt tillgängliga? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
30. Finns instruktioner om vilka personer som ska kontaktas i en nödsituation samt kontaktuppgifter till dessa? Gäller både assistenter och medlem. Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
31. Finns fungerande brandvarnare? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
32. Finns brandsläckare? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
33. Om det finns brandsläckare – har varje personlig assistent fått tillräckliga instruktioner om hur den används? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
34. Har medlem, servicegarant och personliga assistenter kännedom om JAGs nödtelefon och dess syfte? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

ÖVRIGT			
35. Har medlemmen, servicegaranten och de personliga assistenterna kunskap om vilka risker som kan förekomma i assistansmiljön? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
36. Upplevs någon assistansuppgift som så påfrestande att arbetets uppläggning behöver ses över? Nej ☐ Ja ☐ ➔ ➔			
37. Uppstår någon gång situationer i assistansen som medlem eller assistenter upplever som farliga? Nej ☐ Ja ☐ ➔ ➔			
38. Vet alla vad tillbud och skada som drabbar medlemmen är, och hur anmälan ska göras? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
39. Vet alla vad tillbud och arbetsskada som drabbar assistenten är, och hur anmälan ska göras? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
40. Vet alla i assistansen var de ska vända sig med frågor om arbetsanpassning och rehabilitering? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
41. Finns JAGs assistansmiljöhandbok tillgänglig för alla i assistansen? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
42. Är alla i assistansen medvetna om ansvarsfördelningen vid färdtjänstresor? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
43. Är alla i assistansen införstådda med att det inte är tillåtet för en personlig assistent att vara alkohol- eller drogpåverkad i tjänsten samt tjänstreglementets bestämmelser kring detta? Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
EGNA FRÅGOR 44. Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
45. Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			
46. Ja ☐ Nej ☐ ➔ ➔			